

NADĚJE

A BUDOUCNOST

VČELAŘSKÝCH

TRADIC

Shímky, Magda Smolková

NENÍ TOMU TAK DÁVNO, KDY BYL NEJMLADŠÍM VČELAŘEM V PÍŠTI MŮJ TEHDY TĚMĚŘ ŠEDESÁTILETÝ OTEC. SITUACE SE ZDÁLA BÝT VELMI NEUTĚŠENÁ, NEBOŽ VĚKOVÝ PRŮMĚR SE V TÉ DOBĚ POHYBOVAL OKOLO OSMDESÁTÍ LET. A MLADÍ ADEPTI NEBYLI NA OBZORU. V KRÁTKÉM ČASOVÉM SLEDU SE VŠAK NA VČELAŘE USMÁLO ŠTĚSTÍ. DNES MÍSTNÍ BUŇKA ČÍTÁ OSM ČLENŮ, PŘIČEMŽ TŘI JSOU MLADŠÍ DVACETI LET! SHODOU OKOLNOSTÍ

JDE O TŘI SPOLUŽÁKY ZE ZÁKLADNÍ ŠKOLY - PATRIKA KNOPPA, JAKUBA KONEČNÉHO A ONDŘEJE STOČKA. NASTUPUJÍCÍ GENERACI VČELAŘŮ V PÍŠTI JSEM POŽÁDAL O SPOLEČNÝ ROZHOVOR.

ZAČNĚME POPOŘÁDKU. PÁNOVÉ, JAK JSTE SE DOSTALI K TOMUTO UŠLECHTILÉMU KONÍČKU?

Patrik Knopp: Ani nevím. Ondra začal včelařit

jako první a od té doby jsem to měl v podvědomí. Poté, co se přidal i Jakub, jsem se rozhodl o včely více zajímat. A že si pořídím vlastní.

Jakub Konečný: Myslím, že to bylo už v roce 2014. Byl jsem tehdy na pištském táboře a na túře jsem se bavil o včelách s Ondrou Náhlíkem. Jejich život mě hodně zaujal. Když jsem přijel domů, začal jsem si o včelách zjišťovat více informací na internetu a později jsem se přihlásil do včelařského kroužku ve Vřesině. A pak už mi zbývalo jen pořídít si vlastní včelstvo. **Ondřej Stoček:** Ke včelaření jsem se dostal přes svého strýce už v osmi nebo devíti letech, když jsem mu občas pomáhal zejména při stáčení medu. Vlastní chov přišel až později, kdy jsem od něj dostal jedno včelstvo.

S ČÍM VŠÍM JSTE SE JAKO ZAČÍNÁJÍCÍ VČELAŘI POTÝKALI?

OS: Největší problém jsem měl s umístěním včelstev, jelikož na své zahradě nemám tolik prostoru. První včelstvo jsem umístil v blízkosti pole, ale bohužel mi uhynulo. S tímto problémem se potýkám doposud, protože stále nemám vhodné místo pro má včelstva.

PK: V první řadě bylo zapotřebí nějaké vzdělání, které jsem získal ve včelařském kroužku ve Vřesině. A pak už jen zbývalo našetřit peníze na začátek včelaření.

JK: Musel jsem si koupit veškeré včelařské vybavení. Ale toho je hrozně moc, takže se včelaři mezi sebou pořád přou, které je lepší. Jako začátečník jsem nevěděl, co bude nejlepší pro mě. Naštěstí, když jsem potřeboval pomoc, mohl jsem se obrátit na Ondru, nebo na lidi z kroužku. Nejhorší asi bylo vybrat si rámkovou míru. U nás používají dva typy. V kroužku měli jeden druh, zatímco Ondra používá alternativní míru. Těžce se mi rozhodovalo, protože každý mi doporučoval něco jiného. Pak nastal další problém, a to sehnat včely. Naštěstí je u nás včelařů celkem dost, takže není tak těžké najít si toho, který prodává oddělky.

K mému prvnímu včelstvu se váže příhoda. V červnu jsem byl na zahradě a najednou se na stěnu domu nastěhoval včelí roj. Já už měl koupené úly a další vybavení, tak jsem chtěl zjistit, či roj to je. Šli jsme k sousedovi, který má včely, a zeptali se ho, jestli mu nepatří. On řekl, že to jeho roj asi nebude. Z toho jsem byl smutný, protože se kvůli přenosu nemoci nemohou brát neznámé roje. Ale pak soused dořekl větu: „Ale jeden roj mám tady na stromě, tak jestli si pro něj vylezeš, můžeš si ho nechat.“

Zavola jsem paní Ottové z kroužku a ta mi pomohla roj získat. Tímto způsobem jsem si opatřil své první včelstvo. Mé druhé pochází z oddělky, který mi daroval včelařský kroužek.

KOLIK VČELSTEV TEDY MOMENTÁLNĚ OBHOSPODAŘUJETE A JAK ŘEŠÍTE JEJICH UMÍSTĚNÍ?

PK: Před zimou jsem měl tři, teď už bohužel jen jedno. Všechna včelstva mívám umístěna na zahradě.

JK: Na konci léta jsem zazimovával deset včelstev, ale tento rok jsem měl poprvé úhyn. A ne malé, takže teď mám jenom tři včelstva umístěná na třech stanovištích. Doma, u starého kravína a v lese. Je dobré mít hodně stanovišť, protože včely pak mohou opylovat více flóry. Když je hodně včel na jednom místě, mohou odstrašit, popřípadě vytlačovat jiné opylovače.

OS: Momentálně vlastním tři včelstva. Respektive jsem tři zazimoval, ale kdo ví, zdali tuto nezvykle teplou zimu všechna přežijí. Umístěny je mám ve svahu na louce pod stromy. Přes léto jsou pěkně kryta ve stínu stromů před sluncem i větrem.

ZABÝVÁTE SE I VÝROBOU JINÝCH VČELÍCH PRODUKTŮ, NEŽ JE MED?

OS: Doposud jsem se k tomu z časových důvodů nedostal, ale do budoucna bych určitě chtěl vyzkoušet minimálně výrobu propolisu.

JK: Produkují normální med, ale také skořicový, který je úplně nejlepší. Chutná i lidem, kteří skořici ani med nemají rádi. A také dělám víčkovici. Jedná se o pálenku, ve které se nechají asi dva měsíce luhovat medová víčka. Pálenka pak dostane hezkou barvu, výbornou sladkou chuť a vůni. Navíc je zdravější, protože se v ní luhoval med, propolis a vosk, takže obsahuje spoustu zdravých látek.

JAKUB KONEČNÝ (*2001)

Studuji Gymnázium Josefa Kainara v Hlučíně. Hraji basketbal, fotbal, florbal za ministranty a chodím do dramatařky. Nevím, jak to všechno stíhám i se včelami. A také mě hodně baví cestování, takže s kamarády jsme minulý rok byli třeba v Norsku, Španělsku, Rakousku, Německu...

PK: V současné době vyrábím pouze med. Ale věřím, že výroba dalších produktů přijde časem.

ZAŽILI UŽ JSTE PŘI VČELAŘENÍ NĚJAKOU KRIZI, ŽE BYSTE ZVAŽOVALI SE VŠÍM SEKNOUT? TŘEBA PŘI VÍCENÁSOBNÝCH BODANCÍCH?

JK: Žihadla mě pořád dost bolí, ale to ke včelaření patří. I když mám zvýšenou reakci na včelí bodnutí, protože minulý rok mě bodly asi čtyři včely do kotníku, a pak jsem musel chodit tři dny o berlich. Každopádně to stojí za to. (smích) Nejhorší byl ale tento rok, kdy mi poprvé umřely včely. Uhynulo mi asi sedm včelstev, z toho jsem hodně smutný. Ale skončit kvůli tomu nechci. Včely si tento rok namnožím a za pár let jich snad bude okolo patnácti.

OS: Včelí bodnutí mi asi problém nedělá, ale jak už jsem zmiňoval, trápí mě místo, kam bych včely mohl umístit. Třeba teď je budu bohužel zase a znovu stěhovat. Naštěstí místo už mám. Je to vždy o přízpůsobení místa potřebám včelstva, ale pokaždé s otazníkem. Jako začínajícímu malému včelaři mi můj první úl postříkal traktor nějakým postřikem. To bylo opravdu období, kdy jsem myslel, že se vším skončím.

PK: Včely mě fascinují natolik, že mě takové „drobnosti“ nerozhodí.

VŠICHNI JEŠTĚ NAVŠTĚVUJETE STŘEDNÍ

ONDŘEJ STOČEK

(*2001)

Studuji Střední uměleckou školu v Ostravě, obor keramický design. Baví mě včelaření, hra na kytaru, různé sporty a technika.

ŠKOLU. NARAZILI JSTE BĚHEM STUDIA NA DALŠÍ MLADÉ VČELAŘE? PŘINÁŠÍ VÁM VČELAŘENÍ NĚJAKÉ VÝHODY TŘEBA PŘI STUDIU BIOLOGIE?

PK: Ne, bohužel nikdo z mých spolužáků se včelaření nevěnuje. Co se týče výhod při studiu, jelikož jsem na technickém oboru, biologii vůbec nemám.

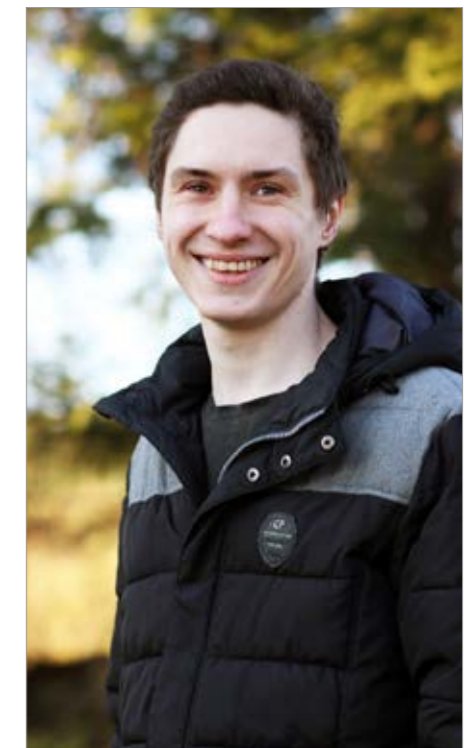
JK: Když jsme brali hmyz, což bylo už dvakrát, vždy pro mě byla příprava referátu velmi snadná. Pokaždé jsem dostal jedničku. Proto teď moji kamarádi říkají, že až budeme probírat včely, vezmou si referát oni. A já budu muset psát o jiném tématu, se kterým budu mít víc práce. (smích)

OS: Já jsem v průběhu studia bohužel na žádné včelaře nenarazil.

POSLEDNÍ DOBOU SLÝCHÁME ALARMUJÍCÍ ZPRÁVY O HROMADNÝCH ÚHYNECH VČELSTEV. V ČEM SPATŘUJETE PŘÍČINY TOHOTO STAVU?

PK: To bych sám rád věděl. Možných příčin může být několik, například přemnožení vos nebo varroázy. Může však také jít o chybu včelaře či jiný důvod.

JK: Problémů je víc. Někdy v sedmdesátých, osmdesátých letech k nám byl zavlečen brouček, který se nazývá kleštíček včelí neboli

PATRIK KNOPP

(*2001)

Studuji SPŠEI Ostrava, obor Informatika - programování. Baví mě zajímat se o nové věci, jelikož mám problém s tím, že u mála věcí zůstanu. Ale když u nich vydržím, věnuji se jim co nejvíc.

Varroa destructor. Je to něco jako klíště, takže se přisaje na včelu nebo včelí larvu a začne z ní vysávat tuková tělíska. Včely, které se narodí, jsou slabé.

To ale není vše. Varroa podporuje šíření jiných nemocí, třeba virus deformovaných křídel, nosemu a další. Takový atak včely už většinou nezvládnou a uhynou. Naše včely se proti varoáze moc neumí bránit, protože se zde dříve nevyskytovala. Nejsou na ni připraveny.

Dalším problémem jsou vsudypřítomná obrovská monokulturní pole. Když se všude střídají jen dvě tři plodiny, dejme tomu řepka, kukuřice a pšenice, tak poté, co pole odkvete, už nemají včely co jíst, protože všude v okolí jsou jenom odkvetlá pole. Navíc se hojně používají pesticidy, které včely velmi ohrožují. Neprosívá jim, když všude roste jenom jedna plodina. Získají z ní jen jeden druh pylu a kvůli tomu jsou slabé, malé. Mají málo jiných živin. Představte si to tak, že byste celý život jedli jenom rohlík s máslem, protože jiná potrava by prostě nebyla k dispozici.

OS: Podle mě jsou úhyny způsobeny silnými změnami klimatu v průběhu celého roku. Svůj podíl má určitě i velké sucho. Jako další příčinu vidím zemědělců, zejména jejich postřiky. Někteří sice nahlásí datum, ale postřiky jsou nato-

lik toxické, že by na ošetřené plodiny nesměly včely létat minimálně týden. I tak tam nějaká rezidua zůstanou. Jak už bylo řečeno: chybějící pestrost včelí potravy je příčinou jejich nedobré kondice.

CO BYCHOM JAKO LIDSTVO MĚLI UDĚLAT PRO ZLEPŠENÍ SITUACE?

PK: Podporovat místní včelaře. Například tím, že budeme kupovat jejich med a ne dovážený třeba z Ukrajiny.

JK: Nejlepší by bylo, kdyby se zemědělství podobalo například rakouskému. Tam mají malá polička a pěstují mnohem více plodin. Také nepěstují tolik řepky, protože vůbec není dobrá. Tím současně zadržují v krajině více vody. Ale pokud chce svým dílem pomoci obyčejný člověk, může si na zahrádku zasadit ovocný strom, vrbu, nebo nějaké byliny. Třeba levandule jsou pro včely super, nebo slunečnice, které kvetou pozdě. Ty přicházejí vhod, když už v přírodě není moc pylu.

OS: Měli bychom se konečně všichni začít o naši planetu více starat, aby nám vydržela co nejdéle. Pokud se musí používat postřiky, tak v nějaké šetrnější formě vůči životnímu prostředí. Lidé by měli vysazovat kvetoucí zahrádky a nepreferovat pouze travnaté plochy.

AČKOLIV VČELÁŘI TE KRÁTCE, ZAZNAMENAL JSEM ŘADU VAŠICH ÚSPĚCHŮ. PROZRADÍTE ČTENÁŘŮM, NA CO JSTE PYŠNÍ, CO SE VÁM PODAŘILO?

JK: Minulý rok jsem se přihlásil do soutěže A podnikaj pro mladé podnikatele. Tam se mi podařilo vyhrát cenu poroty, takže mi zdarma udělali logo a předali mnoho informací. Díky této soutěži se mi povedlo dostat do novin a do Českého rozhlasu. Jsou to všechno dobré zkušenosti, které se do života určitě budou hodit.

JAK VIDÍTE BUDOUCNOST VČELÁŘSTVÍ?

OS: Pokud se něco v dosavadních postupech některých zemědělců a všeobecně lidí nezmění, tak budoucnost včel vidím jako velmi problematickou.

JK: Přemyslím, že bych se tím chtěl v budoucnu i živit, ale k tomu mám ještě daleko. Teď to beru jako koníček a chci zjistit, jestli mě bude bavit i při vyšších počtech včelstev.

PK: Zase se vrátím k již řečenému. Je nutné nastavit podporu místních včelařů, změnit zemědělství. Narážím tím na každoroční výsadbu řepky olejky, nebo na používání pesticidů proti hmyzu, které bohužel hubí i včely.

Jiří Neminář

Vzpomínky na doby, kdy brodění se závějemí patřilo i v naší vesnici k běžnému koloritu zimních měsíců, jsou již hodně vybledlé. Klima v srdci Evropy se v posledních letech prokazatelně otepluje. Dny, kdy ulice Píště pokrýval alespoň na pár hodin či spíše minut sníh, bychom letos spočítali na prstech jedné ruky. Ale nebývalo tomu tak vždy. Proto jsme zapátrali v obecním fotoarchivu a vybrali snímky, které Vám atmosféru té pravé „Ladovské“ zimy alespoň vzdáleně připomenou. Vzpomínáte?

Tomáš Svoboda, snímky Magda Smolková

KDYŽ JEŠTĚ ZIMY BÝVALY BÍLÉ...

30. 12. 2005

